Lietas Nr. C31371314
Lietas arhīva Nr. C-0787-15

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2015. gada 5. februārī

Jelgavas tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K. Zaura
ar tiesas sēžu sekretāri L. Krūziņu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu AS „DNB banka" prasībā pret /pers. D/ par parāda piedziņu

Aprakstošā daļa

AS „DNB banka" (turpmāk arī Prasītājs) cēlis prasību pret /pers. D/ (turpmāk arī Atbildētājs) par parāda piedziņu, kurā lūdz piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājam parādu 90 323,06 EUR, kas sastāv no neatmaksātās kredīta summas 88 542,58 EUR un procentiem par kredīta summas izmantošanu par periodu no 2011. gada 15. novembra līdz 2012. gada 30. novembrim 1 780,48 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumus un noteikt Prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6 % gadā no neatmaksātās kredīta summas.

Prasītājs prasību motivē ar to, ka 2008. gada 30. novembrī starp AS „DNB banka" (pirms nosaukuma maiņas – AS „DnB NORD Banka") kā aizdevēju un Atbildētāju kā kredītņēmēju tika noslēgts kredīta līgums Nr. 377/8H21 (turpmāk – Kredīta līgums), saskaņā ar kuru Atbildētājam tika piešķirts aizdevums 93 348,00 EUR (5 300 Ls) apmērā. Par kredīta summas izmantošanu tika noteikti procenti – bāzes likmes (eiro 3 mēnešu EURIBOR) un papildus likmes (0,9% gadā) kopsumma par faktisko kredīta summas izmantošanas laiku no Atbildētājam izsniegtās un bankai neatmaksātās kredīta summas apmēra. Atbildētājs apņēmās maksāt procentus par kredīta summas lietošanu katra mēneša 15. datumā. Kā kredīta summas atmaksas sākuma datums tika noteikts 2008. gada 15. jūnijs, bet kredīta summas atmaksas beigu datums – 2028. gada 29. janvāris.

Norāda, ka Prasītājs savas saistības ir izpildījis. Atbildētājs kredīta summu ir saņēmis pilnā apmērā. Savukārt Atbildētājs kopš 2011. gada 15. novembra nepilda Kredīta līgumā noteiktās saistības, jo neveic kredīta atmaksu un procentu samaksu saskaņā ar Kredīta līgumu un maksājumu grafiku. Tā kā maksājumu kavējums pārsniedza 60 dienas, Prasītājs izmantoja Kredīta līguma otrās daļas 10.5. punktā pielīgtās tiesības un 2012. gada 30. novembrī nosūtīja Atbildētājam brīdinājumu, ar kuru vienpusēji atkāpās no Kredīta līguma un pieprasīja 10 dienu laikā atmaksāt kredīta pamatsummu un procentus par aizdevuma līdzekļu izmantošanu.

Prasītājs norāda, ka līdz prasības pieteikuma sastādīšanas brīdim no Kredīta līguma izrietošās saistības nav izpildītas un Atbildētāja parāds ir 90 323,06 EUR, kas sastāv no neatmaksātās kredīta summas 88 542,58 EUR un procentiem par kredīta summas izmantošanu par periodu no 2011. gada 15. novembra līdz 2012. gada 30. novembrim 1 780,48 EUR.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1753., 1756. pants, 1759. panta 1. punkts, 1765., 1934., 1943., 1945. pants.

Tiesas sēdē Prasītāja pārstāvis un Atbildētājs neieradās. No Prasītāja pārstāvja lietā saņemts iesniegums, kurā norādīts, ka prasību uztur pilnā apmērā un lūgts skatīt lietu bez Prasītāja pārstāvja klātbūtnes (lietas 64. lapa).

Atbildētājam par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots Civilprocesa likuma 56. panta piektajā daļā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz deklarētās dzīvesvietas adresi (lietas 1., 43., 55. lapa), kas saņemta atpakaļ tiesā ar norādi, ka beidzis glabāšanas laiks (lietas 56.-59. lapa).

Tā kā Atbildētājam pavēste sūtīta uz deklarētās dzīvesvietas adresi, tiesa atzīst, ka pavēstes atgriešana tiesai neietekmē dokumentu paziņošanas faktu (Civilprocesa likuma 56.[1] panta otrā daļa) un ir uzskatāms, ka Atbildētājam tiesas dokumenti ir izsniegti. Par neierašanās iemesliem Atbildētājs tiesu rakstiski nav informējis, lūgumus nav pieteicis, rakstveida paskaidrojumus nav iesniedzis un iebildumus pret prasību nav cēlis. Tiesai nav zināmi Atbildētāja neierašanās iemesli.

Novērtējot minētos apstākļus, tiesa nesaskata Civilprocesa likuma 209. un 210. pantos noteiktos lietas izskatīšanas atlikšanas pamatus, līdz ar ko lieta izskatāma lietas dalībnieku prombūtnē.

Civilprocesa likuma 208.[1] panta pirmā daļa nosaka, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus.

Tā kā Atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies uz tiesas sēdi, nepaziņojot neierašanās iemeslus, tiesai ir pamats lietā taisīt aizmugurisku spriedumu. Tiesa nesaskata Civilprocesa likuma 208.[1] panta trešajā daļā noteiktos šķēršļus aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

Tā kā Atbildētājs ar savu bezdarbību rada pārliecību, ka viņš nevēlas piedalīties procesā, tiesai ir pamats secināt, ka viņš neapstrīd prasību. Tādējādi lietā esošie rakstveida pierādījumi atzīstami par pietiekamiem strīda izšķiršanai.

Novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus un prasības pieteikumā norādītos apstākļus, tiesa uzskata, ka prasība par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Lietā pierādīts, ka starp AS „DnB NORD Banka" (2011. gada 4. novembrī mainīta firma uz AS „DNB banka", lietas 39.-41. lapa) un Atbildētāju 2008. gada 30. janvārī noslēgts Kredīta līgums (lietas 8.-13. lapa), saskaņā ar kuru Atbildētājam tika piešķirts kredīts 93 348 EUR apmērā, ar kredīta atmaksas termiņu 0 2028. gada 29 janvāris (Kredīta līguma I daļas 1., 5. punkts). Kredīta līguma 3. un 7. punktā puses vienojušās, ka par kredīta

izmantošanu Atbildētājs maksā procentus, kas sastāv no bāzes likmes – eiro 3 mēnešu EURIBOR - un papildus likmes – 0,9% gadā; maksājumus veicot katra mēneša 15. datumā.

Kredīta līguma II daļas 3.1. punktā puses pielīgušas, ka Prasītājs aprēķina procentus par kredīta izmantošanu par faktisko kredīta izmantošanas laiku no Atbildētājam izsniegtā un neatmaksātā kredīta apmēra. Kredīta līguma II daļas 4.1. punktā noteikts, ka Atbildētājs atmaksā kredītu un samaksā procentus saskaņā ar kredīta atmaksas un procentu samaksas grafiku.

No Kredīta līguma I daļas 6. punkta un Kredīta atmaksas un procentu samaksas grafika (turpmāk – maksājumu grafiks) (lietas 14.-18. lapa) redzams, ka maksājumu grafiks ir sastādīts pēc anuitātes metodes, t.i., atmaksājamās kredīta daļas un maksājamo procentu kopsumma ir vienāda visā kredīta atmaksas laikā procenta likmes perioda ietvaros. Saskaņā maksājumu grafiku Atbildētājam kredīta atmaksa bija jāsāk 2008. gada 15. februārī, veicot kredīta un procentu maksājumus katra mēneša 15. datumā. Kredīta atmaksas termiņš – 2028. gada 29. janvāris.

No kredīta procentu likmes aprēķina redzams mainīgās procentu likmes lielums un kopējās procentu likmes lielums laika periodā no 2008. gada 29. janvāra līdz 2012. gada 15. oktobrim (lietas 24. lapa).

Parakstot Kredīta līgumu puses apliecinājušas, ka ir iepazinušās ar visiem līguma noteikumiem, savstarpēji tos apspriedušas, pilnībā saprot to nozīmi, piekrīt tiem un apņemas tos izpildīt (Kredīta līguma II daļas 13.9. punkts).

Tiesa uzskata, ka Kredīta līgums ir tiesiski noslēgts, sakarā ar ko katra no pusēm var prasīt tā izpildi, pamatojoties uz Civillikuma 1590. pantu. Savukārt Civillikuma 1587. pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Atbilstoši Civillikuma 1943. pantam, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis. Savukārt Civillikuma 1946. pants nosaka, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1757. pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

Lietā nav strīda par to, ka Atbildētājam saskaņā ar noslēgto Kredīta līgumu ir izsniegts kredīts (aizdevums) 93 348 EUR apmērā, ko apliecina arī lietā iesniegtie maksājuma uzdevumi (lietas 21.-23. lapa). Līdz ar to Atbildētājam, saskaņā ar Civillikuma 1943. pantu, ir pienākums atdot tādu pašu summu kādu viņš ir saņēmis.

Savukārt par pienākumu maksāt procentus par aizdevuma izmantošanu, kā arī par to apmēru un samaksas kārtību puses vienojušās Kredīta līguma I daļas 3. punktā, II daļas 3.1. un 4.1. punktā. Līdz ar to Atbildētājam ir pienākums maksāt arī procentus par kredīta (aizdevuma) izmantošanu.

Civillikuma 1589. pantā ir noteikti gadījumi, kad pēc Civillikuma pielaižama vienpusēja atkāpšanās no līguma, proti, vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma var izpausties paziņojumā par līguma termiņa pārcelšanu vai atteikumā to pildīt. Tiesība atkāpties no līguma var izrietēt no līguma rakstura, piemēram, ja kreditors nerada līgumā vai likumā noteikts priekšnoteikumus parādnieka darbībai (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Mans Īpašums, 2000, 119. lpp.*).

Kredīta līguma II daļas 10.5. punkta 2) apakšpunktā Prasītājam ir pielīgtas tiesības vienpusēji atkāpties no Kredīta līguma un prasīt pilnīgu saistību pirmstermiņa izpildi, ja Atbildētājs ilgāk kā 30 (trīsdesmit) dienas neveic vai neveic pilnā apmērā maksājumus saskaņā ar grafiku.

No lietā iesniegtā brīdinājuma un valsts AS „Latvijas pasts" vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta (lietas 19., 20. lapa) redzams, ka Prasītāja pārstāvis 2012. gada 30. novembrī ir informējis Atbildētāju par vienpusēju atkāpšanos no Kredīta līguma, pieprasot desmit dienu laikā no brīdinājuma nosūtīšanas atmaksāt no Kredīta līguma izrietošās saistības.

Tiesai nav pamata apšaubīt Prasītāja norādīto, ka Atbildētājs 2011. gada 15. novembra neveica kredīta atmaksu un procentu samaksu saskaņā ar Kredīta līgumu un maksājumu grafiku, jo tas apstiprinās lietā iesniegto izsniegtās un atmaksātās kredīta pamatsummas aprēķinu un procentu par kredīta izmantošanu aprēķinu (lietas 25., 26.-29. lapa).

Pie šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka Prasītājam bija tiesības izmantot Kredīta līguma 10.5. punktā pielīgtās tiesības un vienpusēji atkāpties no Kredīta līguma, pieprasot visa izsniegtā kredīta, kā arī procentu par kredīta līdzekļu izmantošanu atmaksu.

Tiesai nav arī pamata apšaubīt Prasītāja norādīto, ka Atbildētājs līdz prasības celšanas brīdim parādu nav atdevis.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta piektās daļas noteikumiem, pusei nav jāpierāda tie fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse. Pamatojoties uz minēto likuma normu, kā arī ņemot vērā to, ka Atbildētājs nav cēlis iebildumus pret prasību ne kopumā, ne kādā tās daļā, tiesai nav pamata apšaubīt to, ka Atbildētājs nav izpildījis ar Kredīta līgumu uzņemtās saistības. Samaksas pierādīšanas pienākums, atbilstoši Civillikuma 1838. pantam, gulstas uz parādnieku.

Atbildētājs lietā nav iesniedzis pierādījumus tam, ka būtu atdevis Prasītājam aizdevuma pamatsummu 88 542,58 EUR apmērā un samaksājis procentus par aizdevuma izmantošanu 1 780,48 EUR apmērā par laika periodu no 2011. gada 15. novembra līdz 2012. gada 30. novembrim. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt prasības pieteikumā norādīto parāda apmēru, kas apstiprinās ar parāda aprēķinu (lietas 25., 29. lapa).

Tiesa atzīst, ka Prasītājs pamatoti procentus par aizdevuma izmantošanu ir aprēķinājis līdz 2012. gada 30. novembrim, kad vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma. Tā kā vienpusēja atkāpšanās no Līguma ir atzīstama par saistības izbeigšanos, tad Kredīta līgums ir uzskatāms par izbeigtu 2012. gada 30. novembrī un kopš šī datuma nepastāv līgumisks (juridisks) pamats piemērot izbeigtā Kredīta līguma noteikumus un aprēķināt procentus par aizdevuma lietošanu. Šādi secinājumi izdarīti ņemot vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 30. janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-644/2013 norādīto. Ar šo spriedumu Senāts ir atkāpies no iepriekšējās judikatūras un izdarījis precizējumu, ka līgumsods un līgumiskie procenti gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt.

Novērtējot minēto tiesa secina, ka Atbildētājam pēc Kredīta līguma ir neizpildītas saistības 90 323,06 EUR apmērā, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas 88 542,58 EUR un procentiem par aizdevuma lietošanu par laika periodu no 2011. gada 15. novembra līdz 2012. gada 30. novembrim

1 780,48 EUR apmērā. Minētās summas ir piedzenamas no Atbildētāja Prasītāja labā.

Tiesa nevērtē lietā iesniegto līgumsoda aprēķinu (lietas 30.-31. lapa), jo Prasītājs nelūdz piedzīt no Atbildētāja līgumsodu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, taisot spriedumu par naudas piedziņu, tiesa rezolutīvajā daļā norāda […] prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Prasītājs lūdz noteikt viņam tiesības par laiku līdz sprieduma pilnīgai izpildei no Atbildētājas saņemt likumiskos 6% no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas.

Civillikuma 1756. pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1765. panta pirmo daļu likumiskie procenti ir seši procenti no simta gadā.

Civillikuma 1759. panta 1. punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu [..]; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem. Savukārt minētā panta 2. punktā noteikts, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par svešu naudu, nevien tad, kad tās turētājs to lietojis savā labā, bet arī tad, kad viņam pienācies šo naudu noguldīt uz procentiem un viņš to nav darījis.

Tiesa atzīst, ka tā kā tas ir Prasītāja kapitāls, kas pēc vienpusējas atkāpšanās no Kredīta līguma joprojām atrodas pie Atbildētāja, tad Prasītājam ir tiesības saņemt no Atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus - 6% gadā no piespriestās, bet neatmaksātās aizdevuma pamatsummas – 88 542,28 EUR-, jo to paredz Civilprocesa likuma 195. pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru nosaka Civillikuma 1756., 1759., 1765. pants.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Prasītājs ceļot prasību ir samaksājis valsts nodevu 2 192,14 EUR apmērā (lietas 4. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (lietas 85. lapa). Tādējādi Prasītājam kopumā radušies tiesas izdevumi 2 196,84 EUR apmērā, kas piedzenami no Atbildētāja Prasītāja labā.

No lietas materiāliem redzams, ka lietā kopumā ir radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,51 EUR apmērā (lietas 2. lapa), līdz ar to no Atbildētāja valsts labā ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,81 EUR apmērā, kas ir starpība starp Prasītāja samaksātajiem un lietā faktiski radušamies ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem.

Tiesa izskaidro, ka par labu valstij piedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,16 maksājami: ekonomiskās klasifikācijas kods - 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000.

Tiesa atzīst, ka ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1] panta pirmās daļas nosacījumus, Atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 204.[1], 208.[1], 208.[2], 208.[4] pantu, tiesa

nosprieda

prasību par parāda piedziņu apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu AS „DNB banka”, reģistrācijas Nr. 40003024725, parādu 90 323,06 EUR (deviņdesmit tūkstoši trīs simti divdesmit trīs *euro,* 06 centi), tajā skaitā: neatmaksāto kredīta summu 88 542,58 EUR un procentus par kredīta summas izmantošanu 1 780,48 EUR par laika periodu no 2011. gada 15. novembra līdz 2012. gada 30. novembrim; tiesas izdevumus 2 196,84 EUR (divi tūkstoši viens simts deviņdesmit seši *euro*, 84 centi).

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,81 EUR (divi *euro*, 81 cents).

Noteikt AS „DNB banka” tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% (seši procenti) gadā no piespriestā, bet vēl nepiedzītā parāda pamatsummas - 88 542,58 EUR.

Noteikt /pers. D/termiņu labprātīgai sprieduma izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Prasītājs spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2015. gada 5. februāra - Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Atbildētājs 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt Jelgavas tiesā pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese K. Zaura